DZIENNIK URZĘDOWY
MINISTERSTWA BUDOWNICTWA MIAST I OSIEDLI

Warszawa 29 października 1953 r. Nr 17 Poz. 159—168

TREŚĆ:

159.

ZARZĄDZENIE Nr 243
MINISTRA BUDOWNICTWA MIAST I OSIEDLI

z dnia 16 września 1953 r.

w sprawie projektowania, wykonywania i sprawdzania przewodów dymowych, spalinowych i wentylacyjnych w budownictwie ogólnym.

(L. dz. D.XII/3-2293/53)

W celu uregulowania i ujednolicenia zasad projektowania, wykonywania i odbioru przewodów dymowych, spalinowych i wentylacyjnych w budownictwie ogólnym zarządza się, co następuje:

§ 1. Przy projektowaniu, wykonywaniu i odbiorze przewodów dymowych, spalinowych i wentylacyjnych należy posługiwać się:
1) instrukcją Nr 1 o projektowaniu i wykonywaniu przewodów dymowych,
2) instrukcją Nr 2 o projektowaniu i wykonywaniu przewodów spalinowych,
3) instrukcją Nr 3 o projektowaniu i wykonywaniu przewodów wentylacyjnych wentylacji naturalnej,
4) instrukcja Nr 4 o kontroli i odbiorze przewodów dymowych, spalinowych i wentylacyjnych

stanowiącymi załączniki Nr 1, 2, 3, i 4 do niniejszego zarządzenia.

§ 2. Uchyla się ustęp 2 § 4 zarządzenia Nr 179 Ministra Budownictwa Miast i Osiedli z dnia 29 lipca 1953 r. w sprawie projektowania i wykonywania przewodów dymowych, spalinowych i wentylacyjnych (Dz. Urz. Min. Bud. M. i O. Nr 14, poz. 135).

§ 3. W wyjątkowo uzasadnionych przypadkach Minister Budownictwa Miast i Osiedli może zezwolić na stosowanie odmiennych zasad od wyszczególnionych w załączonych instrukcjach. Wniosek w tym przedmiocie przedstawia Ministrowi Budownictwa Miast i Oisedli biuro projektowe sporządzające podstawowy projekt budowlany, za pośrednictwem inwestora.

§ 4. Zarządzenie obowiązuje od dnia 15 września 1953 r.

Minister wz. A. Wolski

Załącznik Nr 1 do zarządzenia Nr 243 Ministra Budownictwa Miast i Osiedli.

INSTRUKCJA Nr 1

o projektowaniu i wykonywaniu przewodów dymowych.

Projektowanie.

1. Każdy trzon kuchenny węglowy powinien mieć oddzielny przewód dymowy.
2. Piece ogrzewcze powinny mieć zasadniczo oddzielne przewody dymowe. Dopuszcza się jednak włączenie dwóch a nawet trzech pieców, służących do ogrzewania, do jednego przewodu przy zachowaniu następujących warunków:
   a) różnica poziomów włączenia 2-ch pieców do przewodu dymowego powinna być nie mniejsza niż wysokość 2-ch kondygnacji,
   b) piece najwyższych kondygnacji powinny mieć własne przewody dymowe, jeżeli wysokość przewodu jest mniejsza niż 7 m.
3. W budynkach z centralnym ogrzewaniem każde mieszkanie powinno posiadać przynajmniej jeden przewód dymowy, do którego w przypadku awarii centralnego ogrzewania mógłby być podłączony piec ogrzewczy. Przewody te powinny posiadać wrobiony wlot do podłączenia pieca, osłonięty blaszaną pokrywą i mogą być wykorzystane do celów wentylacji zgodnie z zasadami, ustalonymi w instrukcji Nr 3. Zapasowe przewody dymowe podlegają odbiorowi łącznie z innymi przewodami budynku.
4. Wymiary wykonanego z cegły przewodu dymowego dla jednego lub dwóch pieców ogrzewczych powinny co najmniej w przekroju wynosić 14 x 14 cm ($^1/_2$ x $^1/_2$ cegły), a w przewodach prefabrykowanych — średnica koła — 15 cm.
   Przy włączaniu do przewodu dymowego 3-ch pieców ogrzewczych przekrój powinien wynosić 14 x 20 cm. ($^1/_2$ x $^3/_4$ cegły) — przewód o przekroju koła — średnica 19 cm.
   W przypadku gdy przewód dymowy ma mniejszą wysokość od 5 m — przekrój przewodu powinien wynosić 14 x 20 cm ($^1/_2$ x $^3/_4$ cegły).
5. Przewody dymowe należy prowadzić pionowo. W przypadku łączenia przewodów dymowych w jeden trzon kominowy odchylenie przewodów nie powinno wynosić więcej niż 30⁰ od pionu.
   W uzasadnionych przypadkach właściwy organ władzy budowlanej może zezwolić na odstępstwo, lecz wówczas w miejscach załamania należy zainstalować drzwiczki wycierowe.
   Przewody dymowe powinno się wykonywać zasadniczo w ścianach wewnętrznych pomiędzy ogrzewanymi pomieszczeniami.
6. Grubość przegródek pomiędzy murowanymi przewodami dymowymi powinna wynosić co najmniej $^1/_2$ cegły.
   Grubość ścianek zewnętrznych przewodu dymowego, umieszczonego w murach lub ścianach wewnętrznych budynku, powinna wynosić co najmniej $^1/_2$ cegły.
   W przypadku konieczności przeprowadzenia przewodów w ścianie zewnętrznej lub przylegającej do pomieszczeń z materiałem łatwopalnym, grubość ścianki zewnętrznej powinna wynosić co najmniej 1 cegłę.
   Przy zastosowaniu materiałów zastępczych, o odporności na działanie ognia większej od odporności cegły, podane wyżej grubości ulegają odpowiedniej redukcji.

7. Nie należy bezpośrednio opierać belek na przegrodach o grubości 1/2 cegły i ściankach przewodów dymowych. Zakaz powyższy nie dotyczy belek prefabrykowanych żelbetowych, zamocowanych w wieńcu żelbetowym oraz stropów gęstożebrowych.
8. Wysokość wylotu komina nad powierzchnią dachu o pokryciu niepalnym powinna wynosić co najmniej 30 cm, a odległość górnej krawędzi komina w kierunku poziomym od powierzchni dachu — co najmniej 1 m.
   Przy pokryciu materiałem palnym wylot komina powinien być wyprowadzony do wysokości 60 cm ponad kalenicę.
   Przewody powinny mieć wyloty górne, a nie boczne. Wyloty, znajdujące się przy ścianach sąsiednich budynków lub w pobliżu innych zasłon, w warunkach powodujących zadmuchiwanie, powinny być wyprowadzone ponad wysokość płaszczyzny o nachyleniu 12° wdół od poziomu najwyższej przeszkody (zasłony) i zaopatrzone w nieruchome wywietrzaki typu „Wolperta" lub podobne.
9. Czyszczenie kominów należy przewidywać zasadniczo z dachu. Wyjątkowo przy dachach stromych dopuszcza się czyszczenie komina z podasza pod warunkiem zastosowania podwójnych drzwiczek wycierowych.
   Na dachach stromych czyszczenie komina z dachu powinno odbywać się z ław kominiarskich w miarę możności prefabrykowanych i drabinek, wykonanych ze stali, odpowiednio zabezpieczonych przed korozją.
10. Wszystkie przewody dymowe powinny sięgać poniżej połączenia najniżej położonego paleniska i być zaopatrzone na dole w miejscu łatwo dostępnym w żelazne drzwiczki wycierowe.
   Przewody dymowe pieców do ogrzewania zaleca się sprowadzać do piwnicy i zakańczać drzwiczkami wycierowymi, umieszczonymi na wysokości 1,2 m od podłogi.
11. Należy sporządzić oddzielne rysunki wykonawcze (rozwinięcie) przewodów pionowych specjalnie trudnych, a w szczególności dla kanałów zbieżnych (załamanych), lub wspólnych dla kilku pieców.
   Rysunki i oznaczenia przewodów dymowych powinny być zgodne z obowiązującą normą.

Materiały.

12. Ściany przewodów dymowych należy wykonywać z cegły palonej, pełnej, o gładkiej powierzchni (pierwszej klasy) lub z elementów prefabrykowanych, specjalnie produkowanych na ten cel i uznanych przez organ władzy budowlanej za odpowiednie.
   Zabrania się wykonywania przewodów dymowych z cegły dziurawki, sitówki oraz pustaków ceramicznych.
   Do połączenia pieców i trzonów kuchennych z przewodami dymowymi należy używać kształtek ceramicznych, kamionkowych lub żeliwnych.

Wykonanie.

13. Przewody dymowe z cegły należy szczelnie murować na pełne spoiny za pomocą przesuwanych skrzynek drewnianych (szablonów).
14. Przy murowaniu przewodów dymowych należy na każdej kondygnacji zostawić do czasu wymurowania przewodu ponad dach i komisyjnego sprawdzenia przewodów — otwory rewizyjne, prowizoryczne zakryte deską lub cegłą do usunięcia ewentualnych zanieczyszczeń zaprawą lub gruzem.
15. Cegły przycinane należy układać powierzchniami gładkimi do wnętrza przewodu.
16. Przy wykonywaniu przewodu z elementów prefabrykowanych należy zastosować zasadę wiązania murów (spoiny mijane w połowie pustaka).
17. Zabrania się tynkowania wewnętrznych powierzchni przewodów dymowych. Po wykonaniu odcinka przewodu do 1 m należy przewód przetrzeć wewnątrz rzadką gliną.
18. Przewody dymowe na poddaszu powinny być rapowane z zewnątrz.
19. Kominy ponad dachem należy wyprawiać tynkiem dwuwarstwowym, zacieranym na gładko lub zastosować spoinowanie przy cegle I-ej klasy.
20. Wierzch komina należy przykryć czapką betonową z górnymi otworami i z okapnikiem, ułożoną na warstwie papy. W przypadku tynkowania komina należy tynk pod czapką podciąć.
   Dłuższe czapki betonowe należy zdylatować.

Załącznik Nr 2 do zarządzenia Nr 243
Ministra Budownictwa Miast i Osiedli.

INSTRUKCJA Nr 2

o projektowaniu i wykonywaniu przewodów spalinowych.

I. PIECE GAZOWE

Warunki instalowania piecyków gazowych zużywających od 3 do 8 m³/h gazu dla przygotowania wody gorącej:

1. Piece gazowe do wanien należy ustawiać nad spustem wannowym, przy czym kurki do gazu i wody powinny znajdować się w miejscu widocznym i łatwo dostępnym.
2. Normalne połączenie pieca gazowego kąpielowego rurą odlotową z przewodem spalinowym powinno być wykonane z zachowaniem niżej podanych warunków, a mianowicie:
   a) rura odlotowa powinna przechodzić do przewodu spalinowego najkrótszą drogą odcinkami poziomymi i pionowymi o łącznej długości maximum 2 m, ze spadkiem 5% do pieca,
   b) przy połączeniu rury odlotowej z piecem nie wolno zwężać przekroju,
   c) połączenie rury odlotowej z przewodem spalinowym powinno być wykonane bez zmniejszenia przekroju przewodu spalinowego, z użyciem jak najmniejszej ilości kolan i to tylko krępowanych maszynowo,
   d) rury należy łączyć przez nasadzanie jednej na drugą w kierunku przeciwnym do ciągu,
   e) łuki rur dopuszcza się bezpośrednio nad piecem tylko o łagodnym wygięciu, odcinek prosty pionowy, nad piecem, nie może być krótszy od 400 mm,
   f) przy instalowaniu w jednym pomieszczeniu kilku pieców gazowych każdy z nich powinien być zaopatrzony we własny przewód spalinowy z odpowiednim podłączeniem.

II. PRZEWODY SPALINOWE

Projektowanie.

3. Dla każdej łazienki obsługiwanej przez piec gazowy kąpielowy należy wykonać dwa przewody, jeden do odprowadzenia spalin, a drugi do wentylowania pomieszczenia.
4. Piece gazowe kąpielowe powinny być zaopatrzone w zasadzie w oddzielne przewody spalinowe.
   Dopuszcza się włączanie dwóch pieców gazowo-kąpielowych w jeden przewód (14 x 14 cm lub średnica 15 cm) przy różnicy poziomów włączenia jednej kondygnacji, przy czym piece najwyższych 2-ch kondygnacji powinny mieć własne oddzielne przewody spalinowe, zakończone nieruchomą nasadą deflektorową typu „Chanard" lub „Cagi".
5. W przypadku gdy przewód spalinowy ma mniejszą wysokość od 5 m, przekrój przewodu powinien wynosić 14 x 20 cm (1/2 x 3/4 cegły lub średnica 19 cm).
6. Przewody spalinowe należy umieszczać w ścianach wewnętrznych pomiędzy ogrzewanymi pomieszczeniami. W razie niemożności należy zastosować przystawione do ściany wewnętrznej ewentualnie zewnętrznej przewody z pustaków omurowanych lub odpowiednio zabezpieczonych.
   W przypadku konieczności przeprowadzenia przewodów w ścianie zewnętrznej, grubość ścianki od strony zewnętrznej powinna wynosić co najmniej 1 cegłę.
7. Grubość przegród między murowanymi przewodami spalinowymi powinna wynosić co najmniej 1/2 cegły.
   Grubość ścianek zewnętrznych przewodów, umieszczonych w murach lub ścianach wewnętrznych budynku powinna wynosić co najmniej 1/2 cegły.
8. Nie należy bezpośrednio opierać belek na przegrodach o grubości 1/2 cegły i ściankach przewodów spalinowych. Zakaz powyższy nie dotyczy belek prefabrykowanych żelbetowych zamocowanych w wieńcu żelbetowym oraz stropów gęstożebrowych.
9. Przewody spalinowe stanowią samodzielną grupę. Włączanie do przewodów spalinowych dymów lub ciągów wentylacyjnych jest zabronione.
10. Między murowanymi przewodami dymowymi, spalinowymi i wentylacyjnymi powinny być szczelne ścianki działowe o grubości 1/2 cegły.
   Przewody spalinowe należy prowadzić pionowo. W przypadku grupowania murowanych przewodów spalinowych w jeden filar kominowy odchylenie przewodów nie powinno wynosić więcej niż 30° od pionu.

11. Ściany przewodów spalinowych należy wykonywać z cegły palonej pełnej o gładkiej powierzchni (I-ej klasy) lub z elementów prefabrykowanych specjalnej produkcji i uznanych przez organ władzy budowlanej za odpowiednie.
Zabrania się wykonywania przewodów spalinowych z cegły dziurawki sitówki, z pustaków ceramicznych cienko-ściennnych itp. natomiast można budować z betonowych lub żelbetowych rur odpowiednich wymiarów, albo z ceglanych lub żelbetowych bloków z zupełnie szczelnym łączeniem oddzielnych elementów i z kształtkami do połączenia z rurą odlotową, lub do osadzenia drzwiczek rewizyjnych.
12. Przewody spalinowe murowane powinny odpowiadać warunkom określonym w instrukcji Nr 1 o przewodach dymowych.
13. Przewody spalinowe z pustaków ceramicznych grubościennych powinny odpowiadać następującym warunkom:
   a) pustaki należy stosować pojedyncze, nieposzczerbione i niepopękane o średnicy otworów nie mniejszej niż 15 cm,
   b) przewody wykonywane z pustaków ceramicznych grubościennych mogą być budowane tylko pionowo,
   c) do łączenia pieców gazowo-kąpielowych oraz instalowania kratek wentylacyjnych i drzwiczek rewizyjnych w przewodach wykonanych z pustaków ceramicznych grubościennych należy używać specjalnych pustaków z gotowymi otworami, odpowiednich wymiarów i kształtów,
   d) odstęp między pustakami w poziomie powinien wynosić co najmniej 25 mm i należy go zapełnić rzadką zaprawą gliniano-cementową,
   e) przewody spalinowe z pustaków ceramicznych grubościennych na poddaszu i nad dachem należy omurować ścianką o grubości ½ cegły,
   f) przewody z pustaków należy omurować obustronnie ściankami z cegły grubości ¼ cegły i w ściankach tych nie wolno umocowywać żadnych aparatów sanitarnych oraz haków i uchwytów ani prowadzić żadnych przewodów, natomiast umocowywanie aparatów sanitarnych, haków i uchwytów; prowadzenie przewodów przy tych ścianach należy wykonywać wyłącznie w dodatkowo domurowanych ściankach o grubości uwarunkowanej potrzebami właściwego umocowania, lecz nie mniejszej niż ¼ cegły.
14. Wysokość wylotu komina nad powierzchnię dachu powinna wynosić co najmniej 30 cm, a odległość górnej krawędzi komina w kierunku poziomym od powierzchni dachu co najmniej 1 m.
Przewody znajdujące się przy ścianach sąsiednich budynków lub w pobliżu innych kominów, na spadkach dachów itp. w warunkach powodujących zadmuchiwanie, powinny być wyprowadzone ponad wysokość płaszczyzny o nachyleniu 12° w dół od poziomu najwyższej przeszkody.
Na powyższych wylotach przewodów spalinowych należy zainstalować nieruchome deflektory typu „Chanard" lub „Cagi".
15. Należy sporządzać oddzielne rysunki wykonawcze (rozwinięcie) przewodów pionowych specjalnie trudnych, a w szczególności dla przewodów zgrupowanych.
Rysunki i oznaczenia powinny być wykonane zgodnie z obowiązującą normą.

Materiały.

16. Jako materiał na przewody spalinowe i rury odlotowe należy stosować:
   a) cegłę I-ej klasy,
   b) pustaki ceramiczne grubościenne o średnicy 15 cm wraz z kształtkami,
   c) rury azbestowo-cementowe do długich przewodów spalinowych,
   d) blachę stalową ocynkowaną,
   e) rury żeliwne cienkościenne, gdy chodzi o większą wytrzymałość i zakrycie przewodu spalinowego.

Wykonanie.

17. Przewody z cegły należy szczelnie murować na pełne spoiny za pomocą przesuwanych skrzynek drewnianych (szablonów).
18. Przy murowaniu przewodów spalinowych należy na każdej kondygnacji zostawić do czasu wymurowania przewodu ponad dach i komisyjnego sprawdzenia przewodu otwory rewizyjne na wysokości 0,5 m nad podłogą prowizorycznie zakryte deską lub cegłą, do usunięcia ewentualnych zanieczyszczeń zaprawą lub gruzem.
19. Cegły przecinane należy układać powierzchniami gładkimi do wnętrza przewodu.
20. Przy wykonaniu przewodów z elementów prefabrykowanych należy stosować zasadę wiązania murów (spoiny mijane).
21. Przewody z pustaków ceramicznych grubościennych należy murować w ten sposób, aby poziome spoiny między pustakami jednego przewodu wypadały na środek pustaków sąsiedniego przewodu.
22. Przewód spalinowy powinien mieć otwór rewizyjny, zaopatrzony w drzwiczki hermetyczne z kluczowym zamknięciem i umieszczone o 150 cm poniżej wlotu.
23. Zabrania się tynkowania wewnętrznych powierzchni przewodów spalinowych natomiast po wykonaniu odcinka przewodu do 1 m należy przewód wewnątrz przetrzeć rzadką gliną.
24. Na poddaszach przewody spalinowe z rur żelaznych, żelbetowych itp. powinny być ocieplone warstwą grubości 3 cm. z wełny żużlowej lub z innego równorzędnego materiału.
25. Otwór wlotowy do przewodu spalinowego powinien być obrobiony ze wzniesieniem do góry oraz zaopatrzony w rozetę.
26. Przewody wybudowane w cegle powinny być na poddaszu z zewnątrz rapowane.
27. Kominy ponad dachem o ściankach grubości minimum ½ cegły należy wyprawiać tynkiem dwuwarstwowym, zacieranym na gładko lub zastosować spoinowanie przy użyciu cegły I-ej klasy.
28. Przewody spalinowe powinny być zaopatrzone w wyloty górne, a nie boczne.
29. Wierzch komina należy przykryć czapką betonową z okapnikiem.
W przypadku tynkowania należy tynk pod płytą betonową podciąć.

Załącznik Nr 3 do zarządzenia Nr 243 Ministra Budownictwa Miast i Osiedli.

INSTRUKCJA Nr 3

o projektowaniu i wykonywaniu przewodów wentylacyjnych wentylacji naturalnej.

Projektowanie.

1. Każde pomieszczenie, nie wyłączając piwnic i poddaszy, powinno mieć zapewniony dopływ i odpływ powietrza.
2. W budynkach mieszkalnych, biurowych i szkolnych jako zasadę stosuje się wentylację naturalną, jak: wentylacja grawitacyjna, siła wiatru itp. W szczególnych przypadkach, gdy nie można zapewnić wymiany powietrza w sposób naturalny stosuje się wentylację ze sztucznym pobudzeniem, jak np. wentylację mechaniczną.
3. Wymianę powietrza można uzyskać przez zastosowanie:
   a) przewodów w ścianach wewnętrznych, wyprowadzonych ponad dach,
   b) otworów w ścianach zewnętrznych (okna, specjalne otwory w oknach i ścianach) itp.
4. Każde pomieszczenie bez okna zewnętrznego lub specjalnego otworu, z wyjątkiem przedpokoju, powinno być zaopatrzone w przewód wentylacyjny (pkt. 3a).
5. Przewody wentylacyjne u wlotu powinny być zaopatrzone w kratkę wentylacyjną o prześwicie większym o ⅓ od przekroju przewodu.
W ubikacjach i łazienkach nie należy stosować kratek z żaluzjami.
6. W budynkach do 4 kondygnacji, z wyjątkiem budynków jednorodzinnych i przedpokojów, każde pomieszczenie powinno posiadać odrębny przewód wentylacyjny zapewniający należytą wymianę powietrza.
7. W budynkach od 5 do 10 kondygnacji każde mieszkanie należy zaopatrzyć w co najmniej po jednym odrębnym przewodzie wentylacyjnym w ubikacji, łazience i kuchni. W tym przypadku w każdym pomieszczeniu bez przewodu wentylacyjnego okno powinno być zaopatrzone w otwór zamykany.
8. Sposoby wentylacji budynków ponad 10 kondygnacji będą uregulowane odrębną instrukcją.
9. Zabrania się wyprowadzania wylotów przewodów wentylacyjnych na poddasze.

Wszystkie przewody wentylacyjne powinny być prowadzone bez zbędnych załamań.

10. Zezwala się na łączenie wylotów przewodów wentylacyjnych na poddaszu we wspólny poziomy kanał zbiorczy doprowadzony do wspólnego wylotu ponad dach. Wylot musi być zaopatrzony w nasadę deflektorową.
Wymiary kanałów zbiorczych łącznie z przewodami wentylacyjnymi muszą być ustalone na podstawie obliczeń przy założeniach ustalonych podanych w pkt. 13.
Kanały zbiorcze powinny być ocieplone.

11. Nasady deflektorowe (Chanard, Cagi) — powinny się znajdować ponad dachem w wolnej przestrzeni wystawione na działanie wiatru i nie powinny być obudowane attykami, ścianami itp.

12. Zbiorcze poziome kanały na poddaszu muszą być oddzielne dla przewodów wentylacyjnych z ubikacji i łazienek i oddzielne dla kuchni.
Długość kanału zbiorczego nie powinna przekraczać 8 m.

13. Wymiary kanałów określa się na podstawie ilości odprowadzanego powietrza, różnicy temperatury wewnętrznej (PN/B-02402) i zewnętrznej 5°, oraz wysokości przewodu wentylacyjnego.
Ilość powietrza na mieszkańca wynosi 25 m³/h,
„ „ „ ucznia „ 15 „
Dla przypadków typowych należy przyjmować następujące wymiary:
Pokoje mieszkalne 1,5 wymiany na godzinę
„ biurowe 1— 2 „ (zależnie od ilości pracujących)
Kuchnie 3 „
Łazienki i ubikacje 25 m³/h w budynkach mieszkalnych.
Ubikacje w budynkach biurowych i szkolnych 40 m³/h na jedno oczko.

14. W przypadkach nietypowych przy różnorodnych pomieszczeniach i ich przeznaczeniu przekroje pojedyńczych przewodów i kanałów zbiorczych powinny być obliczone przy założeniu warunków określonych w pkt. 13.

15. Dla przypadków typowych przy przewodach pionowych bez załamań można posługiwać się następującą tablicą:

Tablica wentylacji grawitacyjnej.

Wylot wolny, kratka F netto- 1,5 F kanału, t 14°C.

Wysokość kanału-h w m.	Ilość odprowadzonego powietrza w m³/h przez kanały murowane o wymiarach:						Uwagi
	10×10	14×14	14×20	14×26	20×26	26×26	
2	27	53	76	100	153	190	pośrednie
5	40	80	115	153	220	285	wielkości
8	46	93	140	183	273	350	należy znaj-
11	50	103	153	205	310	380	dować przy
14	50	112	165	223	333	420	pomocy in-
17	50	120	172	234	350	435	terpolacji
20	50	123	175	240	360	450	liniowej
23	50	125	178	240	365	460	
26	50	125	178	240	370	465	

16. Przewody wentylacyjne należy łączyć oddzielnie w grupy z łazienek i ubikacji oraz kuchen.

17. Przewody murowane wentylacyjne powinny zasadniczo odpowiadać warunkom określonym w instrukcji Nr 1 dla przewodów dymowych.
Dopuszcza się wykonywanie murowanych przewodów wentylacyjnych z cegły I-ej klasy stawianej rębem (1/4 cegły) przy wyjątkowo starannym wykonaniu z zachowaniem zasady wiązania murów.

18. Między murowanymi przewodami dymowymi, spalinowymi i wentylacyjnymi należy wymurować szczelne ścianki o grubości co najmniej 12 cm.

19. Przy wykonaniu przewodów z elementów prefabrykowanych należy stosować zasadę wiązania murów (spoiny mijane).

20. Przewody wentylacyjne z pustaków ceramicznych powinny odpowiadać następującym warunkom:
a) pustaki należy stosować pojedyńcze, nieposzczerbione i niepopękane,
b) przewody wykonywane z pustaków ceramicznych powinny być budowane pionowo,
c) do instalowania kratek wentylacyjnych w przewodach wykonanych z pustaków ceramicznych należy używać specjalnych pustaków z gotowymi otworami, odpowiednich wymiarów i kształtów,
d) odstęp między pustakami w poziomie powinien wynosić co najmniej 10 mm i należy go zapełnić rzadką zaprawą,
e) przewody z pustaków ceramicznych należy na poddaszu i nad dachem omurować cegłą o grubości 1/2 cegły,
f) przewody z pustaków ceramicznych, w miejscach narażonych na uderzenia lub wbijanie gwoździ należy omurować ścianką z cegły grubości 1/4 cegły; w ściance tej nie wolno umocowywać żadnych aparatów sanitarnych, haków i uchwytów ani prowadzić przewodów instlacyjnych, natomiast umocowywanie wszelkich aparatów sanitarnych, haków i uchwytów oraz prowadzenie przewodów przy tej ściance może być dokonywane wyłącznie w dodatkowo domurowanej ściance o grubości uwarunkowanej potrzebami właściwego umocowania, lecz nie mniejszej niż 1/4 cegły.

21. Łazienki z podgrzewaczami wody o otwartym płomieniu powinny być zaopatrzone w oddzielny przewód wentylacyjny obliczony według zasad pkt. 13 lub 14.
Drzwi do łazienek należy zaopatrzyć u dołu w wycięcie o przekroju co najmniej 5 x 40 cm.
Kubatura łazienek nie powinna być mniejsza niż 8 m³.

22. Dla wentylacji budynku należy sporządzić oddzielny projekt z niezbędnymi rysunkami wykonawczymi.
Rysunki i oznaczenia powinny być wykonane zgodnie z obowiązującą normą.

Materiały.

23. Do wykonania przewodów wentylacyjnych można używać:
a) cegły I-ej klasy,
b) elementów prefabrykowanych, które powinny być niepalne o wsiąkliwości maksymalnej odpowiadającej cegle I-ej klasy i wytrzymałe na uderzenia, elementy te powinny zapewnić możliwie małą liczbę połączeń, szczelność połączeń i gładkie styki.

24. Zabronione jest stosowanie pustaków ceramicznych typu „Michalinka" i podobnych.

Wykonanie

25. Przewody wentylacyjne z cegły należy szczelnie murować na pełne spoiny za pomocą przesuwanych skrzynek (szablonów).

26. Przy wykonywaniu przewodów wentylacyjnych należy na każdej kondygnacji do czasu komisyjnego sprawdzenia i odebrania przewodu zostawić otwory rewizyjne, prowizorycznie zakryte deską lub cegłą dla usunięcia ewentualnych zanieczyszczeń zaprawą lub gruzem.

27. Cegły przycinane należy układać powierzchniami gładkimi do wnętrza przewodu.

28. Przewody z pustaków ceramicznych należy murować w ten sposób, aby poziome spoiny między pustakami jednego przewodu wypadały na środek pustaków sąsiedniego przewodu.

29. Kanały poziome zbiorcze należy wykonywać z cegły lub płyt supremy wyprawiane wewnątrz i ocieplone warstwą grubości 5 cm z wełny żużlowej lub z innego równorzędnego materiału.

Załącznik Nr 4 do zarządzenia Nr 243
Minstra Budownictwa Miast i Osiedli.

INSTRUKCJA Nr 4

o kontroli i sprawdzaniu przewodów dymowych, spalinowych i wentylacyjnych.

1. Przewody dymowe, spalinowe i wentylacyjne należy poddać dwukrotnemu sprawdzeniu, a mianowicie:
a) pierwszy raz po ukończeniu stanu surowego budynku na szczelność i drożność,
b) drugi raz przed oddaniem budynku do użytkowania na szczelność, drożność i ciąg, przed i po połączeniu pieców, kuchen lub piecyków gazowych, oraz na prawidłowość wykonanych połączeń z paleniskami, drzwiczkami wycierowymi lub kratkami wentylacyjnymi.

2. Kontrola i sprawdzanie przewodów dymowych, spalinowych i wentylacyjnych powinna odbywać się komisyjnie. W skład komisji wchodzą: mistrz kominiarski, przed-

stawiciel miejscowego organu władzy budowlanej, inspektor nadzoru, kierownik robót oraz majster murarski.

3. Przed dokonaniem komisyjnej kontroli i sprawdzenia przewodów dymowch, spalinowych i wentylacyjnych należy dokonać ich oględzin przez mistrza kominiarskiego przy udziale inspektora nadzoru i kierownika robót. Mistrz kominiarski składa ze swych czynności sprawozdanie w 3-ch egzemplarzach według wzoru, stanowiącego załącznik Nr 1 do instrukcji.
Sprawozdanie podpisują również inspektor nadzoru i kierownik robót.

4. Z posiedzenia komisji kontroli i sprawdzenia przewodów dymowych, spalinowych i wentylacyjnych należy spisać protokół, osobny dla każdej grupy przewodów, w trzech jednobrzmiących egzemplarzach, z których jeden zatrzymuje mistrz kominiarski, drugi otrzymuje przedstawiciel miejscowego organu władzy budowlanej, trzeci kierownik robót celem włączenia do akt budowy i dla przedstawienia go przy ostatecznym odbiorze budynku.
Protokół należy sporządzić według wzoru, stanowiącego załącznik Nr 2 do instrukcji.

Załącznik Nr 1 do instrukcji Nr 4.

Okręg . . . .
Okręgowy mistrz kominiarski upoważniony do kontroli przewodów przez . . .
. . . .
. . . .
imię, nazwisko, stempel

Do sprawy . . . . .

Adres budowy . . . . .

SPRAWOZDANIE Nr . . . .

Niniejszym stwierdza się, że w domu Nr . . . przy ul. . . . . . . Osiedle . . . . . . blok . . . budynek . . . pięter . . . zostały sprawdzone w dniu . . . . 195 . . r. wszystkie przewody dymowe, spalinowe i wentylacyjne oraz połączenia palenisk z przewodami. Przy sprawdzaniu okazało się, że:

1. Przewody są szczelne, nieszczelne na pionach lokali . . . . . klatki schodowej . . . .
. . . .
2. Drożność przewodów dobra, zła, przewody są zagruzowane . . . . na pionie . . . . . . klatki schodowej . . . .
3. Przewody spalinowe (dla pieców gazowych kąpielowych) mają nad dachem wyloty boczne, górne:
. . . .
4. Ilość przewodów dymowych dostateczna, niedostateczna: . . . .
5. Ilość przewodów spalinowych dostateczna, niedostateczna . . . .
6. Ilość przewodów wentylacyjnych dostateczna, niedostateczna . . . .
7. Ścianki działowe z cegły na 3^0, z cegły na 6^0 pełnej, dziurawki, sitkówki . . . .
8. Przewody dymowe, spalinowe, wentylacyjne pobudowano z pustaków . . . . (wymienić jakich) . . . .
9. Na przewodach spalinowych, obsługujących piece gazowe łazienki lokali na najwyższych dwóch piętrach budynku ustawiono nasady nieruchome, nie ustawiono nasad nieruchomych. Ustanowiono nasady ruchomo . . . . .
. . . .
10. Połączenia pieców gazowych kąpielowych z przewodami przepisowe, nieprzepisowe . . . . . na pionie lok. . . . . klatki schodowej . . . .
11. Połączenia palenisk węglowych przepisowe, nieprzepisowe . . . .
12. Drzwiczki wycierowe kuchenne zainstalowano przepisowo, nieprzepisowo . . . .
13. Drzwiczki wycierowe piecowe zainstalowano przepisowo, nieprzepisowo . . . . w piwnicach, w korytarzach piwnicznych . . . .
14. U podstaw przewodów spalinowych obsługujących piece gazowo-kąpielowe zainstalowano, nie zainstalowano drzwiczki kontrolne . . . .
15. Wejście na strych i na dach dostępne, niedostępne. Są włazy, drabiny . . . .
16. Dostęp do kominów na dachu dobry, utrudniony . . . .
17. Ławy kominiarskie są, brak, niedostateczne . . . .
18. Kominy na strychu rapowane, nierapowane . . . .
19. Komin c.o. . . . . czopuch . . . . . drzwiczki wycierowe w czopuchu . . . . . u podstawy komina — są, nie ma, ...
20. Do przewodu centralnego ogrzewania włączono, nie włączono, inne paleniska i ewentualnie jakie (piece, trzony kuchenne) . . . .
21. Na przewodzie centralnego ogrzewania jest nasada typu . . . . nie ma nasady . . . .
22. Więźba dachowa ogniotrwała, nieogniotrwała . . . .
23. Konstrukcja drewniana dachu przylega, nie przylega do kominów . . . .

Budynek . . . . piętrowy. Przewodów dymowych kuchennych . . . . Przewodów dymowych piecowych . . . . Przewodów spalinowych . . . . Przewodów c. o. . . . . Przewodów wentylacyjnych . . . . wysokość budynku . . . . metrów.

Uwagi dotyczące budowy kominów i przewodów . . . .
. . . .

Uwagi ogólne . . . .
. . . .

. . . . dnia . . . . . 195 . . r.

Kierownik robót . . . . . . (podpis i stempel)

Inspektor nadzoru . . . . . . (podpis)

Podpis i stempel kontrolującego . . . . . .

Załącznik Nr 2 do instrukcji Nr 4

PROTOKÓŁ

z dokonania kontroli i sprawdzenia przewodów dymowych, spalinowych i wentylacyjnych sporządzony przez mistrza kominiarskiego ob. . . . . przy udziale:

przedstawiciela inspekcji budowlanej ob. . . . . . .
inspektora nadzoru ob. . . . . . .
kierownika robót ob. . . . . . .
majstra murarskiego ob. . . . . . .

Komisja w wyżej wymienionym składzie zebrała się w dniu . . . . 195 . . r. na miejscu budowy położonej w . . . .

przy ulicy . . . . Nr . . .
i zapoznawszy się z projektem oraz wykonanymi przewodami dymowymi, spalinowymi i wentylacyjnymi (niepotrzebne skreślić) przez przedsiębiorstwo . . . .
. . . .

stwierdziła co następuje:

1) ilość przewodów dymowych, spalinowych i wentylacyjnych jest dostateczna — niedostateczna,
2) szczelność i drożność przewodów jest dobra — zła,
3) ciąg w przewodach dobry — mierny — zły,
4) połączenia przewodów z paleniskami, drzwiczkami wycierowymi lub kratkami wentylacyjnymi prawidłowe — nieprawidłowe.
Stwierdzono usterki . . . .
. . . .
5) drzwiczki kontrolne i wycierowe przy przewodach są wykonane w miejscach przewidzianych w projekcie i zgodnie — niezgodnie ze sztuką budowlaną; stwierdzono usterki . . . .
. . . .

Ciąg przewodów zbadano przed połączeniem palenisk w stanie surowym budynku oraz po połączeniu palenisk i założeniu kratek i drzwiczek w stanie wykończonym.

Próbne palenie w paleniskach wykazało, że . . . .
. . . .

Wejścia na strych, dach i dostęp do kominów i drzwiczek wycierowych dogodny — utrudniony . . . . .
. . . .

Prawidłowość wyprowadzenia kominów ponad dach i zakończenie wylotów prawidłowe — nieprawidłowe . . .
. . . .

Inne zauważone usterki . . . .
. . . .

Zalecenia komisji . . . .
. . . .

Przewody nadają — nie nadają się do użytkowania.

Na tym protokół zakończono i po odczytaniu podpisano.

(podpisy członków komisji)

Zalecenia komisji wykonano w dniu . . . . .
195 . . r.
Przewody nadają się do użytkowania.

Mistrz kominiarski
(podpis)

160.

ZARZĄDZENIE Nr 262
MINISTRA BUDOWNICTWA MIAST I OSIEDLI

z dnia 15 września 1953 r.

w sprawie budownictwa zimowego.

(L. dz. D.VII/1/8073/53)

W celu zapewnienia i należytego przygotowania ciągłości pracy w okresie zimowym w przedsiębiorstwach budowlano-montażowych podległych Ministrowi Budownictwa Miast i Osiedli, zarządza się, co następuje:

§ 1. Okres pogotowia zimowego trwa na wszystkich budowach objętych planem od dnia 1-go grudnia do dnia 31 marca następnego roku.

§ 2. Do dnia 1-go listopada każdego roku przedsiębiorstwa budowlano-montażowe przeprowadzą roboty przygotowawcze do pogotowia zimowego, w takim zakresie, aby z nastaniem warunków zimowych dostępne były i możliwe do użycia potrzebne środki do zapewnienia ciągłości robót.

§ 3. Plany budownictwa zimowego poszczególnych centralnych zarządów wchodzą w skład operatywnych planów produkcyjnych, kwartałów IV i I-go każdego roku.

Plany te podlegają zatwierdzeniu w normalnym trybie i powinny uwzględniać specyficzne warunki wykonania robót w okresach zimowych.

§ 4. W okresach pogotowia zimowego obowiązują w wykonawstwie budowlano-montażowym aktualne normy, przepisy i instrukcje m. innymi w zakresie:

1) zasad przydziału i zużycia odzieży zimowej,
2) norm zużycia paliwa i stosowania paliw zastępczych,
3) metod wykonywania robót w okresie zimowym,
4) sposobów podgrzewania materiałów, wykonywanych elementów i części obiektów oraz osuszania budynków,
5) zasad przygotowania kwater robotniczych na okres zimowy.

§ 5. Na okres pogotowia zimowego należy zapewnić:

1) ciągłość robót budowlanych, montażowych, instalacyjnych i produkcji pomocniczej w zakresie aktualnych planów produkcyjnych,
2) utrzymanie stosownego do planów produkcji zimowej stanu zatrudnienia,
3) zabezpieczenie wykonanych w okresie pogotowia zimowego robót od szkodliwego i niszczącego wpływu niskich temperatur,
4) odpowiednią kontrolę jakości wykonywanych robót zmierzających do bezusterkowego oddawania budynków, obiektów i urządzeń.

§ 6. Centralne zarządy wypożyczą w Państwowych Ośrodkach Maszynowych dla potrzeb budownictwa zimowego, zbędne lokomobile zgodnie z § 5 pkt. 4 uchwały Nr 1088 Prezydium Rządu z dnia 28 listopada 1952 roku w sprawie budownictwa zimowego (Mon. Pol. Nr A-103, poz. 1608).

§ 7. Przedsiębiorstwa budowlano-montażowe w porozumieniu z iwestorami uzgodnią do dnia 1 października każdego roku z właściwymi biurami projektowymi ściśle obowiązujący terminarz dostarczania dokumentacji technicznej dla robót zaplanowanych do wykonania w okresie zimowym.

§ 8. Przedsiębiorstwa budowlano-montażowe są zobowiązane do opracowania stosownych projektów organizacji robót budowlano-montażowych, zaplanowanych do wykonania w warunkach zimowych, — w ramach sporządzanych szczegółowych projektów robót.

§ 9. Centralny Zarząd Zaopatrzenia zapewni u dostawców potrzebne ilości i rodzaje materiałów pomocniczych i opałowych nieodzownych dla budownictwa zimowego.

§ 10. Zobowiązuje się centralne zarządy do badania w nadzorowanych przedsiębiorstwach przez działy techniczne i księgowości — na wytypowanych budowach, — rzeczywistego kształtowania się poniesionych, zwiększonych kosztów robót zimowych, z uwzględnieniem ich podziału na poszczególne asortymenty robót. Przy badaniu kosztów należy się kierować metodyką podaną w wydawnictwie Instytutu Organizacji i Mechanizacji Budownictwa w roku 1953 pt. „Koszty dodatkowe przy robotach budowlanych w okresie zimowym" — 4 zeszyty od Nr 89 do Nr 92.

§ 11. Departament Księgowości przedstawi Ministrowi w terminie do dnia 20 września każdego roku stosowne opracowania analityczne rzeczywistego kształtowania się zwiększonych kosztów robót zimowych poniesionych w okresie ubiegłym. Opracowania te powinny być dokonywane na podstawie materiałów liczbowych, wynikających z dokumentacji pierwotnej dokonanej na poszczególnych wytypowanych przez centralne zarządy budowach z uwzględnieniem podziału tych kosztów na poszczególne asortymenty robót.

§ 12. Samodzielny Wydział Kosztorysów Cen i Umów opracuje w terminie do dnia 31-go października każdego roku aktualne wskaźniki dodatkowych kosztów robót wykonywanych w okresie zimowym oraz kosztów związanych z dodatkowymi robotami okresu przygotowawczego do robót zimowych.

§ 13. Centralne zarządy zobowiążą przedsiębiorstwa budowlano-montażowe do corocznego przeprowadzania w terminie od 1-go listopada do 1-go grudnia instruktażu majstrów, techników i kierowników robót w zakresie techniki budownictwa zimowego.

§ 14. Centralne zarządy składać będą do Departamentu Techniki w terminach do 10-go listopada i do 10 grudnia każdego roku meldunki ze stanu poczynionych przygotowań do budownictwa zimowego na wzorach ustalonych w załączniku.

§ 15. Za przygotowanie produkcji budowlano-montażowej do robót zimowych i jej prawidłowy przebieg odpowiedzialni są: każdy w swoim zakresie działania:

1) kierownik robt,
2) kierownik odcinka budowlanego,
3) główny inżynier zarządu budowlanego,
4) naczelny inżynier zjednoczenia,
5) naczelny inżynier centralnego zarządu.

§ 16. Zarządzenie obowiązuje od dnia 15 września 1953 r.

Minister R. Piotrowski

Załącznik do zarządzenia Nr 262
Ministra Budownictwa Miast i Osiedli

MELDUNEK

z przygotowania budów do pogotowia zimowego Nr . . . . .

L. p.	Zjednoczenie B. M.	Budowa	Zaopatrzenie w % wykonania zaplanowanych dostaw							Wykonanie robót przygotowawczych w %						Ocena	
			chemikalia	osłony maty	trociniaki i piecyki koksiaki, piece, lokomobile urządzenia grzejne parowe powietrzne i t. p.	Opał: trociny odpady drzewne, miały węgl. i koksowe	Opał: węgiel	Opał: koks	odzież zimowa	zwiezienie zapasu piasku i kruszywa	zabezpieczenie wody	zabezpieczenie dróg i dojazdów	zabezpieczenia składowanych materiałów i urządzenia do ich podgrzewania	zabezpieczenie pomieszczeń mieszania zapraw betonu i prod. pomocniczej	zabezpieczenie hoteli i kwater robotniczych	średnio ważony % przygotowania do pogotowia zimowego	stopnia przygotowania dobry, słaby, niedostateczny
		Wagi	0,04	0,10	0,12	0,05	0,05	0,05	0,09	0,08	0,08	0,08	0,11	0,10	0,05		
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18

Objaśnienia:

a) Procenty, które należy wstawić w rubrykach od 4 do16, oblicza się dzieląc ilości dostarczonych materiałów lub wykonanych robót przez odnośne zaplanowanie ilości.

b) Średnioważony procent w rubryce 17 oblicza się mnożąc procenty podane w rubrykach od 4 do 17 przez odnośne wagi podane w tytułach tych rubryk oraz dodając do siebie otrzymane z mnożeń iloczyny. Suma iloczynów jest procentem średnioważonym, określającym stopień przygotowania budowy do pogotowia zimowego.

c) Stopień przygotowania budowy do pogotowia ocenia się wg skali

75 do 100% — dobry

50 do 75% — dostateczny

0 do 50% — niedostateczny

d) Centralne zarządy budownictwa miejskiego nadsyłają do Departamentu Techniki w terminie do 10 listopada i 10 grudnia każdego roku, meldunki zbiorcze obejmujące sumaryczne dane dla poszczególnych zjednoczeń budownictwa miejskiego wg stanu na dzień 1-go listopada i 10 grudnia.

161.

ZARZĄDZENIE Nr 270

MINISTRA BUDOWNICTWA MIAST I OSIEDLI

z dnia 21 września 1953 r.

w sprawie określenia wartości prac geodezyjnych wykonanych przez Geoprojekt-Przedsiębiorstwo Geologiczne i Fizjograficzno-Geodezyjne.

(L. dz. CZ.B.Proj./3345/53)

W związku z zarządzeniem Nr 100 Ministra Budownictwa Miast i Osiedli z dnia 30 kwietnia 1953 r. w sprawie oszczędności i rozliczeń w biurach projektowych nadzorowanych przez Centralny Zarząd Biur Projektowych Budownictwa Miejskiego (Dz. Urz. Nr 7, poz. 87) zarządza się, co następuje:

§ 1. Wyceny dokumentacji technicznej sporządzonej przez „Geoprojekt" w zakresie prac geodezyjnych należy dokonywać w oparciu o nowe normy wprowadzone w Geoprojekcie z dniem 1 stycznia 1953 r.

Sprowadzoną wycenę dokumentacji geodezyjnej do cen II półrocza 1952 r. oblicza się przez zastosowanie współczynnika 1,05 do obecnych cen dokumentacji.

Współczynnik 1,05 uwzględnia zarówno zaostrzenie norm z r. 1952 o 15% jak i zmianę stawek wynagrodzenia po. 3 stycznia 1953 r.

§ 2. W umowach na rok 1953 wycenę dokumentacji geodezyjnej oraz faktury należy obliczać zgodnie z postanowieniami § 1 zarządzenia stosując do cen sprowadzonych do II półrocza 1952 r. mnożnik 1,25 oraz obniżkę kosztów w wysokości 9%.

§ 3. Zarządzenie obowiązuje od dnia 1 stycznia 1953 r.

Minister wz. A. Wolski

162.

ZARZĄDZENIE Nr 273

MINISTRA BUDOWNICTWA MIAST I OSIEDLI

z dnia 30 września 1953 r.

w sprawie trybu sporządzania i realizacji planów jednostek podległych Ministrowi Budownictwa Miast i Osiedli w zakresie zakupu maszyn, urządzeń, narzędzi i inwentarza.

(L. dz. DX/3/5525/53)

W celu usprawnienia prac na odcinku sporządzania planów nakładów inwestycyjnych scentralizowanych na zakup maszyn, urządzeń, narzędzi i inwentarza oraz realizacji tych planów zarządza się, co następuje:

§ 1, Przedsiębiorstwu Zaopatrzenia Sprzętowego Budownictwa Miejskiego powierza się obowiązki inwestora bezpośredniego na odcinku zakupów maszyn, urządzeń, narzędzi i inwentarza (realizowanych w ramach inwestycji scentralizowanych limitowych) dla przedsiębiorstw podległych Ministrowi Budownictwa Miast i Osiedli.

§ 2. W okresie sporządzania bilansów wstępnych właściwe departamenty opracowują wytyczne, dotyczące trybu sporządzania zapotrzebowań i przesyłają je przez Departament Inwestycji do centralnych zarządów budownictwa miejskiego i Wojewódzkich zarządów budowlanych przedsiębiorstw powiatowych, które po przeanalizowaniu i dostosowaniu do własnych programów produkcyjnych, przekazują w/w wytyczne do nadzorowanych przedsiębiorstw.

§ 3. Po otrzymaniu wytycznych, o których mowa w § 2, przedsiębiorstwa zgłaszają zapotrzebowania do centralnych zarządów budownictwa miejskiego i wojewódzkich zarządów budowlanych przedsiębiorstw powiatowych.

Centralne zarządy bucownctwa miejskiego po szczegółowym przeanalizowaniu zgłoszonych potrzeb, sporządzają ze

stawienia zbiorcze, które przesyłają do Departamentu Inwestycji. Wojewódzkie zarządy budowalnych przedsiębiorstw powiatowych objęte planowaniem terenowym obowiązane są przesyłać swoje plany do Zarządu Budowlanych Przedsiębiorstw Powiatowych, który po przeanalizowaniu, skorygowaniu i zaopiniowaniu przesyła je do Departamentu Inwestycji.

§ 4. Departament Inwestycji w porozumieniu z zainteresowanymi departamentami bada celowość potrzeb zgłoszonych przez centralne zarządy budownictwa miejskiego i wojewódzkie zarządy budowlanych przedsiębiorstw powiatowych, po czym sporządza i wstępnie zatwierdza zapotrzebowanie zbiorcze resortu, przesyłając je do właściwych jednostek bilansujących.

§ 5. Po otrzymaniu zatwierdzonych bilansów wstępnych bądź ostatecznych od właściwych jednostek bilansujących, Departament Inwestycji w porozumieniu z zainteresowanymi departamentami, przeprowadza ponowną analizę i zatwierdza plan przydziału ,po czym przesyła plan wraz z rozdzielnikiem na centralne zarządy budownictwa miejskiego i wojewódzkie zarządy budowlanych przedsiębiorstw powiatowych do Przedsiębiorstwa Zaopatrzenia Sprzętowego Budownictwa Miejskiego — które jako inwestor bezpośredni sporządza ostateczne zapotrzebowania dla potrzeb całego resortu na formularzu M-2, — załącznik Nr 2 do instrukcji Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego Nr 94 — stanowiącej załącznik do zarządzenia Przewodniczącego Państwowej Komisji Planowania Gospodarczego Nr 172 z dnia 31 maja 1952 r. i Nr 137 z dnia 28 maja 1953 r. (Biuletyn P.K.P.G Nr 17, poz. 74).

§ 6. Projekt planu nakładów inwestycyjnych scentralizowanych na zakup przedmiotów niebilansowanych sporządza się w trybie ustalonym w § 3, po czym po zatwierdzeniu planu rzeczowego przez Departament Inwestycji w porozumieniu z właściwymi departamentami, zestawienia te Departament Inwestycji prześle do Przedsiębiorstwa Zaopatrzenia Sprzętowego Budownictwa Miejskiego, które sporządza ostateczne zapotrzebowanie w trybie ustalonym w § 5.

§ 7. Wyciągi z rozdzielników wymienionych w §§ 5 i 6 Departament Inwestycji przesyła zainteresowanym Centralnym Zarządom Budownictwa Miejskiego i Wojewódzkim Zarządom Budowlanym Przedsiębiorstw Powiatowych do wiadomości.

8. Odpowiedzialnym za sporządzenie planu nakładów na zakupy pod względem zgodności rzeczowej i finansowej z materiałami otrzymanymi z Departamentu Inwestycji jest Przedsiębiorstwo Zaopatrzenia Sprzętowego Budownictwa Miejskiego.

§ 9. Realizacja planu zakupów w ramach inwestycji scentralizowanych limitowych odbywać się będzie zgodnie z rozdzielnikiem podanym przez Departament Inwestycji.

Zmiany w rozdzielniku w czasie realizacji mogą być dokonywane po uzyskaniu akceptacji Departamentu Inwestycji, na wniosek inwestora bezpośredniego, poszczególnych centralnych zarządów budownictwa miejskiego i wojewódzkich zarządów budowlanych przedsiębiorstw powiatowych lub zainteresowanych departamentów. O zmianach wprowadzonych do rozdzielników Departament Inwestycji będzie każdorazowo zawiadamiał zainteresowane centralne zarządy budownictwa miejskiego i wojewódzkie zarządy budowlanych przedsiębiorstw powiatowych oraz Zarząd Budowlanych -Przedsiębiorstw Powiatowych.

§ 10. Zarządzenie powyższe nie dotyczy przedsiębiorstw nadzorowanych przez Centralny Zarząd Zakładów Prefabrykacji Budownictwa Miejskiego i Centralny Zarząd Budownictwa Wojskowego.

§ 11. Szczegółowe wytyczne wykonawcze do zarządzenia, dotyczące spraw organizacyjnych, etatowych, lokalowych, finansowo-księgowych itp. wydadzą właściwe departamenty Ministerstwa w porozumieniu z Centralnym Zarządem Sprzętu i Mechanizacji Budownictwa Miejskiego.

§ 12. Zarządzenie obowiązuje od dnia 1 sierpnia 1953 r.

Minister R. Piotrowski

163.

OKÓLNIK Nr 53

MINISTRA BUDOWNICTWA MIAST I OSIEDLI

z dnia 19 września 1953 r.

w sprawie wprowadzenia do użytku biur projektowych i wykonawstwa tymczasowych instrukcji stosowania gazobetonu Siporex i Ytong.

(L. dz. D.VII.3/7218/53)

W związku z uruchomieniem w resorcie Ministra Budownictwa Miast i Osiedli przemysłowej produkcji gazobetonów i wprowadzeniem tych materiałów do budownictwa miejskiego na dużych placach budów w myśl okólnika Nr 8 z dnia 12 marca 1953 r. (Dz. Urz. Nr 4, poz. 52) poleca się, co następuje:

1. Aż do odwołania do celów projektowania i w wykonawstwie należy stosować „Tymczasową instrukcję stosowania gazobetonu Siporex" i „Tymczasową instrukcję stosowania gazobetonu Ytong" wydane przez Instytut Budownictwa Mieszkaniowego w 1953 roku.
2. Do czasu udoskonalenia technologii produkcji i zapewnienia właściwego poziomu wykonawstwa w stosowaniu gazobetonów należy przy projektowaniu ścian i filarów nośnych przyjmować naprężenia dopuszczalne o 25% mniejsze od podanych w instrukcji.

Minister wz. A. Wolski

164.

OKÓLNIK Nr 56

MINISTRA BUDOWNICTWA MIAST I OSIEDLI

z dnia 24 września 1953 r.

w sprawie zasad wynagradzania księgowych-rewidentów.

(L. dz. D.XIII/3 8435/53)

Uchwałą Nr 1192 Rady Ministrów z dnia 9 grudnia 1952 r. w sprawie zniesienia kontroli wewnętrznej oraz powołania inspekcji resortowej i księgowych-rewidentów (Mon. Pol. Nr A-106, poz. 1640) powołani zostali do wykonywania rewizji księgowo-finansowej, resortowi księgowi-rewidenci.

Księgowi-rewidenci powołani w rozumieniu tejże uchwały w centralnych zarządach i jednostkach organizacyjnych równorzędnych, resortu Ministra Budownictwa Miast i Osiedli powinni być wynagradzani zgodnie z przepisami uchwały Nr 370 Prezydium Rządu z dnia 23 maja 1953 r. w sprawie zasad wynagradzania pracowników inspekcji resortowej i księgowych-rewidentów (Mon. Pol. Nr A-56, poz. 709).

Minister R. Piotrowski

165.

OKÓLNIK Nr 57

MINISTRA BUDOWNICTWA MIAST I OSIEDLI

z dnia 1 października 1953 r.

w sprawie zaostrzenia akcji oszczędnego stosowania cementu w IV kwartale 1953 r.

(L dz. D.VII/3 9253 53)

W celu jak najoszczędniejszego stosowania i usprawniania gospodarki cementem zarówno w wykonawstwie, jak i w produkcji pomocniczej, poleca się, co następuje:

§ 1. Należy ściśle przestrzegać wydane w sprawie stosowania cementu przez resort Ministra Budownictwa Miast i Osiedli zarządzenia i okólniki, a w szczególności:

1. Zarządzenie Ministra Budownctwa z dnia 24 maja 1950 r. w sprawie oszczędnego stosowania cementu w budownictwie (Dz. Urz. Min. Bud. Nr 7, poz. 75).
2. Zarządzenie Nr 130 Ministra Budownictwa Miast i Osiedli z dnia 3 listopada 1951 r. w sprawie oszczędnego stosowania cementu i usprawnienia gospodarki cementem (Dz. Urz. Min. Bud. M i O. Nr 15, poz. 138).
3. Okólnk Nr 56 Ministra Budownictwa Miast i Osiedli z dnia 30 sierpnia 1952 r. w sprawie walki z marnotrawstwem materiałów w budownictwie miejskim (Dz. Urz. Min. Bud. M. i O. Nr 16, poz. 182).
4. Pismo okólne Ministerstwa Budownictwa Miast i Osiedli Nr 31 z dnia 10 kwietnia 1953 r. w sprawie stosowania różnych marek cementu (Dz. Urz. Min. Bud. M. i O. Nr 6, poz. 83).

Szczególnie należy przestrzegać następujących rygorów oszczędnościowych zawartych w wymienionych w § 1 zarządzeniach i okólnikach:

1) na 2-ch górnych kondygnacjach stosować do murów zaprawę tylko wapienną,
2) do tynków wewnętrznych nie stosować szprycu cementowego tylko samą zaprawę wapienną z wyjątkiem ścianek działowych z materiałów zastępczych i ocieplania ścian zewnętrznych materiałami izolacyjnymi,

3) zaprzestać produkcji ogrodzeń betonowych,
4) ograniczyć stosowanie fundamentów betonowych tylko do przypadków konstrukcji zbrojonych, jeżeli rozwiązanie w cegle lub kamieniu ze względów statycznych jest niemożliwe,
5) ograniczyć do koniecznego minimum produkcję trylinek i płyt chodnikowych,
6) zastępować we wszystkich możliwych przypadkach elementy prefabrykowane betonowe, wyrobami z ceramiki silikatów szkła itp.,
7) we wszystkich możliwych przypadkach zastępować posadzki z materiału zawierającego cement przez płytki plastyczne „Golvetten" i ksylolitowe.
8) wprowadzić bezwzględnie limitowanie i kontrolę zużycia cementu na wszystkich budowach,
9) nałożyć na majstrów obowiązek kontroli zużycia cementu na prowadzonych przez nich odcinkach budowy.

§ 3. Centralne zarządy budownictwa miejskiego zwolnione są od wykonywania w IV kwartale br. następujących przedsięwzięć zmniejszających zużycie cegły, a podwyższających zużycie cementu:
1) wykonywania murów szczelinowych z wyjątkiem obiektów mających charakter przykładowy dla wprowadzenia postępu technicznego,
2) produkcji elementów ściennych gruzo-i żużlobetonowych w 50% produkcji IV kw. br.,
3) wykonywania ścianek działowych z materiałów zastępczych zużywających większe ilości cementu w stosunku do ścianek z cegły,

§ 4. Okólnik wchodzi w życie z dniem 1 października 1953 r.

Minister wz. A. Wolski

166.

PISMO OKÓLNE Nr 92

MINISTERSTWA BUDOWNICTWA MIAST I OSIEDLI

z dnia 21 września 1953 r.

w sprawie obliczenia i wypłacenia uposażenia lub wynagrodzenia pracownikom powołanym do odbycia czynnej służby wojskowej.

(L. dz. D.XIII/3 6441/53)

Ministerstwo Budownictwa Miast i Osiedli — Departament Zatrudnienia i Płac zawiadamia, że na mocy rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 4 kwietnia 1953 r Dz. U. Nr 22, poz. 84) zmieniającego rozporządzenie z dn. 17 czerwca 1950 r. (Dz. U. Nr 26, poz. 236) o sposobie obliczania i wypłacania uposażenia i wynagrodzenia pracowników powołanych do odbycia czynnej służby wojskowej — pkt. 6 wyciągu (zamieszczonego w IV wydaniu Układu Zbiorowego Pracy w Budownictwie) z wyjaśnienia C.R.Z.Z. odnośnie ustawy z dnia 4 lutego 1950 r. o powszechnym obowiązku wojskowym (Dz. U. Nr 6, poz. 46), oraz rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 17 czerwca 1950 r. (Dz. U. Nr 26, poz. 236) otrzymuje następujące brzmienie:

„Wypłata uposażenia lub wynagrodzenia należnego pracownikowi powołanemu do odbycia czynnej służby wojskowej powinna nastąpić w dniu jego odejścia z zakładu pracy, niezależnie od ogólnie przyjętego w danym zakładzie pracy terminu wypłaty uposażenia lub wynagrodzenia.

Jeżeli po ostatecznym rozliczeniu w terminie ogólnym przyjętym okaże się, że pracownikowi przypada do wypłaty jeszcze dalsza suma, sumę tę wypłaca się do rąk pracownika przekazem pocztowym lub bezpośrednio do rąk osoby przez niego upoważnionej.

Przesłanie uposażenia lub wynagrodzenia następuje na koszt pracownika. Upoważnienie powinno mieć formę pisemną z podpisem uwierzytelnionym przez kierownictwo zakładu pracy lub dowódcę jednostki wojskowej w której pracownik pełni służbę".

V-Dyrektor Departamentu L. Rosiecki

167.

PISMO OKÓLNE Nr 93

MINISTERSTWA BUDOWNICTWA MIAST I OSIEDLI

z dnia 29 września 1953 r.

w sprawie dołowania wapna.

(L. dz. D.VII 3/8200/53)

Wobec stwierdzenia na budowach zjawiska odpryskiwania tynków wskutek obecności w zaprawach kawałków niezlasowanego dostatecznie wapna, Ministerstwo Budownictwa Miast i Osiedli przypomina, co następuje:
1. Wapno przeznaczone do budowy murów powinno odleżeć się w dole nie mniej niż dwa tygodnie, a wapno na tynki nie mniej niż 8 tygodni.
2. W przypadku konieczności użycia do tynków wapna dołowego przez okres krótszy niż 8 tygodni, należy je przepuszczać przez sito o wymiarach oczek 0,3 mm.
3. Wapno użyte przedwcześnie powoduje pęcznienie i pękanie zaprawy w budynkach, wobec dalszego trwania procesu dogaszania. Szczególnie duże znaczenie ma to przy tynkach, które wskutek tego pokrywają się pęcherzykami, plamami, pękają i łuszczą się.
4. W przypadku przemarznięcia wapna, nie należy stosować go do tynków, natomiast można go użyć do budowy murów po zmieszaniu z nieprzemarzniętym i należycie odleżałym ciastem wapiennym.

Dyrektor Departamentu inż. M. Ossowiecki

168.

OBWIESZCZENIE

MINISTERSTWA BUDOWNICTWA MIAST I OSIEDLI

o sprostowaniu omyłek w druku w Dzienniku Urzędowym.

W Nr 13 Dziennika Urzędowego Ministerstwa Budownictwa Miast i Osiedli z dnia 20 sierpnia 1953 r. na str. 1 w zarządzeniu Nr 174 Ministra Budownictwa Miast i Osiedli z dnia 23 lipca 1953 r. w sprawie metod techniki i zakresu inspekcji transportu w jednostkach organizacyjnych resortu Budownictwa Miast i Osiedli w tytule zarządzenia po wyrazie „resortu" należy dodać „Ministra".

Na końcu tego zarządzenia zamiast „Minister w.z. R. Piotrowski" powinno być „Minister R. Piotrowski".

KOMUNIKAT I

W Monitorze Polskim ogłoszono:

W Nr A-76 z 22.VIII.53 r. poz. 910 zarządzenie Ministra Finansów z 5.VIII.53 r. w sprawie dokonywania wpłat do budżetu kwot przedawnionych i prekludowanych zobowiązań przedsiębiorstw państwowych.

Poz. 911 zarządzenie Ministra Finansów z 5.VIII.53 r. w sprawie zasad prowadzenia księgowości przez jednostki dokonujące rozliczeń z budżetem centralnym i budżetami terenowymi z tytułu wpłat z zysku i pokrywania strat oraz z tytułu środków obrotowych.

Poz. 912 zarządzenie Ministra Finansów z 6.VIII.53 r. zmieniające zarządzenie z 3.VII 53 r. w sprawie klasyfikacji dochodów i wydatków budżetu państwa.

Poz. 915 okólnik Nr 108 Prezesa Rady Ministrów z 30.VII. 53 r. w sprawie zaproszeń członków Prezydiów wojewódzkich rad narodowych (Rad Narodowych m. st. Warszawy i m. Łodzi) przez naczelne organy administracji państwowej.

W Nr A-77 z 25.VIII.53 r poz. 922 zarządzenie Ministra Przemysłu Chemicznego z 30.V.53 r. w sprawie zasad obrotu opakowaniami stosowanymi przy dostawach towaru dokonywanych przez jednostki podległe Ministrowi Przemysłu Chemicznego.

Poz. 923 zarządzenie Ministra Transportu Drogowego i Lotniczego z 4.VII.53 r. w sprawie zatwierdzenia instrukcji o prowadzeniu ewidencji pojazdów mechanicznych przez jednostki organizacyjne administracji państwowej, gospodarki uspołecznionej, organizacji politycznych i społecznych.

W Nr A-78 z 29.VIII 53 r. poz. 928 zarządzenie Przewodniczącego PKPG z 29.VII.53 r. zmieniające zarządzenie z 19. IX.51 r. w sprawie zasad ubezpieczenia mienia w transporcie krajowym przez jednostki gospodarki uspołecznionej.

Poz. 929 zarządzenie Przewodniczącego PKPG z 17.VIII. 53 r. zmieniające zarządzenie w sprawie stosowania wzoru umowy ramowej o nadzór nad wykonaniem inwestycyjnych robót budowlanych i montażowych.

Poz. 933 zarządzenie Ministra Przemysłu Drobnego i Rzemiosła z 13.VIII.53 r. w sprawie zasad obrotu opakowaniami stosowanymi przy dostawach towaru przez jednostki podległe Ministrowi Przemysłu Drobnego i Rzemiosła.

W Nr A-79 z 31.VIII.53 r. poz. 938 zarządzenie Ministra Gospodarki Komunalnej z 31.VII.53 r. w sprawie upoważnienia prezydiów rad narodowych i niektórych przedsiębiorstw komunalnych do udzielania zamówień osobom nie wymienionym w § 8 rozporządzenia Rady Ministrów z 19.II.49 r. w sprawie dostaw, robót i usług na rzecz Skarbu Państwa, samorządu oraz niektórych kategorii osób prawnych.

Poz. 943 zarządzenie Ministra Przemysłu Drzewnego i Papierniczego z 5.VIII.53 r. w sprawie zasad obrotu opakowaniami stosowanymi przy dostawach towaru przez jednostki podległe Ministrowi Przemysłu Drzewnego i Papierniczego.

W Nr A-80 z 7.IX.53 r. poz. 953 zarządzenie Ministra Hutnictwa z 31.V.53. r. w sprawie zasad obrotu opakowaniami stosowanymi przy dostawach towaru dokonywanych przez jednostki podległe Ministrowi Hutnictwa.

Poz. 954 zarządzenie Ministra Leśnictwa z 2.V.53 r. w sprawie zasad obrotu opakowaniami stosowanymi przy dostawach towaru dokonywanych przez jednostki podległe Ministrowi Leśnictwa.

Poz. 955 zarządzenie Ministra Zdrowia z 15.V.53 r. w sprawie zasad obrotu opakowaniami stosowanymi przy dostawach towaru dokonywanych przez jednostki podległe Ministrowi Zdrowia.

Poz. 956 zarządzenie Ministra Budownictwa Miast i Osiedli z 8.VIII.53 r. w sprawie kosztów dodatkowych z tytułu zatrudnienia robotników zamiejscowych.

W Nr A-81 z 10.IX.53 r. poz. 961 zarządzenie Przewodniczącego PKPG i Ministra Finansów z 30.VII.53 r. w sprawie odpisów amortyzacyjnych od wartości koni.

Poz. 963 zarządzenie Ministra Finansów z 25.VIII.53 r. w sprawie uwidaczniania przez wystawców w fakturach za dostarczone towary na cele inwestycyjne podstawy ich wycenienia.

Poz. 965 zarządzenie Ministra Górnictwa z 2.VI.53 r. w sprawie zasad obrotu opakowaniami w branży naftowej stosowanymi przy dostawach towaru dokonywanych przez jednostki podległe Ministrowi Górnictwa.

Poz. 966 zarządzenie Ministra Handlu Wewnętrznego z 4. VIII.53 r. w sprawie zasad obrotu opakowania stosowanymi przy dostawach towaru dokonywanych przez jednostki podległe Ministrowi Handlu Wewnętrznego.

KOMUNIKAT II

Zostały wydane a nie są ogłoszone w Dzienniku Urzędowym następujące akty normatywne:

Zarządzenie Ministra Nr 207
z 4.IX.53 r. L. dz DI 4507/53 w sprawie zmiany terminów opracowania projektu planu na 1954 r.

Zarządzenie Ministra Nr 208
z 7.IX.53 r. L. dz DI/5007 53 w sprawie opracowania projektu planu na rok 1954 w ujęciu kompleksowym.

Zarządzenie Ministra Nr 209
z 3.IX 53 r. L. dz. ZZR-DO-I 46/53 w sprawie zapewnienia środków transportowych dla oddziałów zaopatrzenia robotniczego.

Zarządzenie Ministra Nr 210
z 7.IX.53 r. L. dz. DI/2 5294 53 w sprawie opracowania projektu planu na 1954 r. dla przedsiębiorstw budowlano-montażowych.

Zarządzenie Ministra Nr 211
z 7.IX.53 r. L dz. DI/2/5291/53 w sprawie opracowania resortowego projektu planu na 1954 r. dla przedsiębiorstw budowlano-montażowych.

Zarządzenie Ministra Nr 212
z 7.IX 53 r. L dz. GM 3/4860 53 w sprawie powołania w zarządzie centralnym Ministerstwa Budownictwa Miast i Osiedli Głównego Geologa Resortu.

Zarządzenie Ministra Nr 213
z 31.VIII 53 r. L. dz. ZZR-DO-XX24/53 w sprawie utworzenia Oddziału Zaopatrzenia Robotniczego w Zjednoczeniu Budownictwa Miejskiego w Szczecinie.

Zarządzenie Ministra Nr 214
z 12.IX.53 r. L .dz. DII/2/2970/53 w sprawie terminowego oddania do użytku kawiarni i restauracji w blokach 6B i 6F Marszałkowskiej Dzielnicy Mieszkaniowej.

Zarządzenie Ministra Nr 217
z 12.IX.53 r. L. dz. CZT/42 2600/53 w sprawie zaostrzenia dyscypliny przewozowej w okresie przewozów jesiennych PKP.

Zarządzenie Ministra Nr 218 — 242, Nr 244 — 260 i Nr 263 — 267
z 31.VIII.53 r. w sprawie utworzenia oddziałów zaopatrzenia robotniczego w niektórych zjednoczeniach budownictwa miejskiego.

Zarządzenie Ministra Nr 261
z 19.IX.53 r. L. dz. CZT/29 2817/53 w sprawie przygotowania pojazdów samochodowych do eksploatacji w okresie zimowym.

Zarządzenie Ministra Nr 269
z 11.VIII.53 r. L. dz. GM/3 1644/53 w sprawie organizacji baz sprzętu.

Zarządzenie Ministra Nr 271
z 25.IX.53 r. L. dz. DXIII 3 53 w sprawie premiowania pracowników umysłowych zatrudnionych w oddziałach rozbiórkowych.

Zarządzenie Ministra Nr 272
z 23.IX.53 r. L. dz. CZT 220/2925/53 w sprawie eksploatacji, przechowywania i ewidencji ogumienia samochodowego.

Okólnik Ministra Nr 51
z 5.IX.53 r. L. dz. GM 3/265 53 w sprawie utworzenia przedsiębiorstw robót instalacyjnych.

Okólnik Ministra Nr 54
z 19.IX.53 r. L .dz. DIII/W26/53 w sprawie rekrutacji na kurs instruktorów budownictwa wiejskiego II stopnia.

Okólnik Ministra Nr 55
z 19.IX.53 r. L. dz. DXIII 3/7836/53 w sprawie dodatków funkcyjnych i współczynników premiowych dla służby dyspozytorskiej w podległych jednostkach wykonawstwa budowlanego.

Pismo Okólne Ministerstwa Nr 87
z 9.IX 53 r. L .dz. DI/4/5235 53 w sprawie wykazywania w sprawozdaniu B-1 wartości produkcji podlegającej dofinansowaniu przez Centralny Zarząd Budowy Miast i Osiedli „ZOR" z tytułu kosztów dodatkowych.

Pismo Okólne Ministerstwa Nr 88
z 9.IX.53 r. L. dz. CZBProj./TB 53 w sprawie podania szczegółowych wytycznych przy sporządzaniu dokumentacji organizacyjnej budowy.

Pismo Okólne Ministerstwa Nr 89
z 14.IX.53 r. L .dz. CZZ 150/29420/53 w sprawie znakowania tarcicy iglastej i liściastej w 1954 r.

Pismo Okólne Ministerstwa Nr 91
z 16.IX.53 r. L. dz. DI/1 4507/53 w sprawie terminów posiedzeń Kolegium Ministerstwa.

Pismo Okólne Ministerstwa Nr 94
z 30.IX.53 r. L. dz. DXIII/3/8004 53 w sprawie zasad planowania dodatków przysługujących technicznym pracownikom umysłowym zatrudnionym na budowach prowadzonych na dwie lub trzy zmiany.

Pismo Okólne Ministerstwa Nr 95
z 30.IX.53 r. L. dz. DXIII/3 7468 53 w sprawie wynagradzania pracowników finansowo-księgowych i personalnych.

Pismo Okólne Ministerstwa Nr 96
z 30.IX.53 r. L. dz. DI/1/5587/53 w sprawie podziału planów przedsiębiorstw według działów gospodarki.

Redakcja i Administracja: Ministerstwo Budownictwa Miast i Osiedli, Warszawa, Plac Dzierżyńskiego 3/5.

Warunki prenumeraty Dziennika Urzędowego Ministerstwa Budownictwa Miast i Osiedli — prenumerata roczna — 36 zł. Cena pojedyńczych egzemplarzy wskazana na każdym egzemplarzu. Wpłacać należy do Narodowego Banku Polskiego V oddział miejski Warszawa Rachunek Ministerstwa Budownictwa Miast i Osiedli Nr 373 — 412 — 18 część 25, dział 5, rozdział 17 wpływy z wydawnictw. —

Cena 2 zł 50 gr.

Druk. Akcydens., W-wa, Tamka 3. 4.000. Zam. 2370 z dn. 7.X.53. Podpisano do druku 28.X.53 r. Druk. ukończono 18.XI.53. r. Objętość 1¼ ark. druku. Pap. druk. sat. kl. VII, A1/60 g. 4-B-16989.

ODBIORCA:

Opłata pocztowa uiszczona ryczałtem.